

Bezbedna upotreba hemijskih proizvoda

Ovako štite zdravlje i okolinu

Kupovina

- 1 Poštovati znak opasnosti
- 2 Čitati ukazivanja na opasnosti
- 3 Proveriti alternative
- 4 Ne kupovati više nego što je potrebno

Upotreba

- 5 Poštovati uputstva za upotrebu
- 6 Slediti upute o bezbednosti
- 7 Nositi primerenu zaštitnu opremu
- 8 Ne ostavljati bez nadzora

Skladištenje i odlaganje

- 9 Držati na bezbednom mestu van domašaja dece
- 10 Nikada ne presapati u posudu za hranu
- 11 Poštovati uputstva za odlaganje

Novi znakovi za svakodnevne opasnosti

Za zaštitu zdravija i životne sredine:
Poštujte znakove opasnosti i upute o bezbednosti.

Srpski

Poštujte nove znakove opasnosti!

Prvi korak ka bezbednom rukovanju sa hemijskim proizvodima je poštovanje znakova za obeležavanje opasnosti. Na svim hemijskim proizvodima se od sada nalaze novi, u celom svetu jedinstveni znakovi opasnosti. Znakovi i upute o bezbednosti navedene na etiketama pomažu kod kupovine i pravilnog rukovanja sa hemijskim proizvodima. Ovaj globalno harmonizovani sistem – skraćeno GHS – stupa odmah na snagu. Pošto ovaj prelaz protiče bez zastoja, do 2017. godine mogu još da se prodaju proizvodi sa starim znakovima (narandžasti znakovi opasnosti).

Obeležavanje opasnosti

Određba je, da se sledeće informacije i uputstva nalaze na svim opasnim hemijskim proizvodima, koji se koriste profesionalno i privatno. Uvek ih treba poštovati.

Znakovi opasnosti

Regulisano zakonom, jedinstveno u celom svetu

Ukazivanje na opasnost

Tačan opis opasnosti (pogledaj na poleđini pod napomenom „Tipična svojstva“)

Upute o bezbednosti

Kako možete sprečiti rizik (pogledaj na poleđini pod napomenom „Mere“)

Stepen opasnosti

Navodi jednostavnu polaznu tačku o veličini opasnosti

Napomena o etiketi

Ovakvu ili sličnu etiketu naći ćete na proizvodima na jednom od tri nacionalna jezika. Dole su nabrojane informacije koje moraju da se navedu.

Naziv proizvoda

Proizvod nikada ne koristiti u druge svrhe, nego što je proizvođač predvideo

Opis proizvoda

Proizvod nikada ne koristiti u druge svrhe, nego što je proizvođač predvideo

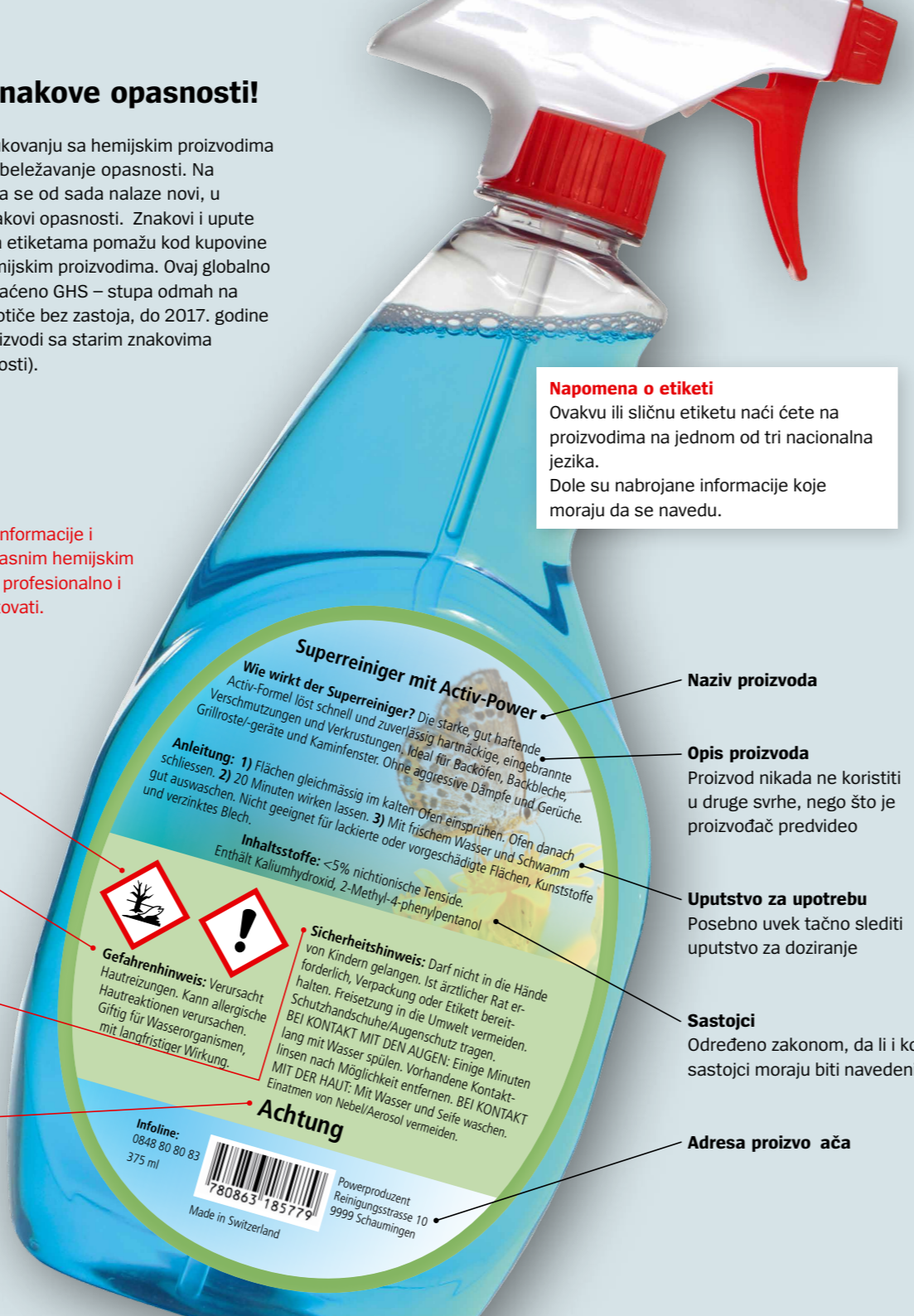
Uputstvo za upotrebu

Posebno uvek tačno slediti uputstvo za doziranje

Sastojci

Određeno zakonom, da li i koji sastojci moraju biti navedeni

Adresa proizvođača

Zaštitne mere u rukovanju sa hemijskim proizvodima

Opasnosti

Nepravilno rukovanje hemijskim proizvodima može neposredno da dovede do povreda ili teških oštećenja zdravlja. Poštovanje ukazivanja na opasnosti na etiketi kao i primerene mere zaštite u rukovanju hemijskim proizvodima pomažu u sprečavanju povreda i dugoročnih šteta. Sve informacije i upute o potrebnim merama zaštite možete dobiti od poverenika za sigurnost u Vašem preduzeću ili od prodajnog mesta proizvoda.

Udisanje

Situacija: Rizik izlaganja disajnih puteva hemikalijama nastaje uvek kod prskanja hemijskim proizvodima, brušenja ili načelno kod radova u slabo provetrenim prostorijama bez zaštitne maske.

Opasnosti: Udisanje isparenja, prašine i gasova može dovesti do iritacije ili nagrizanja disajnih puteva ili pluća. Dodatno postoji opasnost trovanja kod prodiranja supstanci u krvotok, što može dovesti do kome i prestanka disanja.

Kontakt sa kožom

Situacija: Kod prskanja, čišćenja kože hemikalijama kao npr. benzinom ili kod rada bez zaštitnih rukavica može doći do direktnog kontakta kože sa hemijskim proizvodima.

Opasnosti: Prilikom kontakta hemikalija sa kožom može doći do lokalne iritacije ili oštećenja kože, kontaktne alergije, trajnog oštećenja kože, kao i upijanja toksičnih supstanci preko kože u krvotok.

Ugrožavanje očiju

Situacija: Hemijski proizvod može da dospe u oči prskanjem, dodirom očiju prljavim rukama ili kod rada bez zaštitnih naočara.

Opasnosti: Kod kontakta sa očima može da dođe do lokalne iritacije očiju ili do nagrizanja sa trajnim oštećenjem vida.

Gutanje

Situacija: Prašina, tekućine i supstance mogu dospeti u usta npr. unošenjem hrane prljavim rukama, ili brkanjem hemijskih proizvoda presutih u posude za hranu.

Opasnosti: Ovo unošenje može dovesti do lokalnih iritacija ili nagrizanja usne šupljine, jednjaka ili želuca. Kao posledica toga može doći do trovanja kada dođe do resorpcije supstanci i one dospeju u krvotok. U pojedinačnim slučajevima to može dovesti do smrti. Podcenjuje se opasnost hemijske upale pluća, koja može nastati kod gutanja odnosno povraćanja hemijskih proizvoda kao npr. ulja za lampu. Mali gutljaj već može da izazove smrt deteta.

Odgovarajuća zaštita

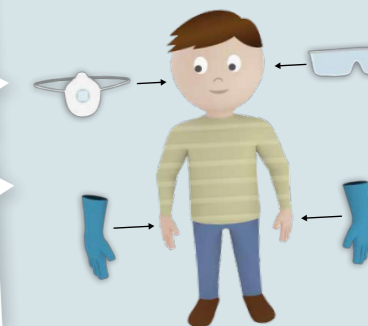
Ko kod upotrebe hemijskih proizvoda poštuje ukazivanja na opasnosti na etiketi i ponaša se u skladu sa preporukama, dobro je zaštićen od nesreće. Ovako možete da se zaštitite:

Zaštitna maska

Zaštitite pluća od prašine i toksičnih isparenja i ne zaboravite provetriti prostorije u slučaju da ste proizvod mogli upotrebljavati samo u zatvorenim prostorijama, npr. prilikom brušenja.

Odeća sa dugačkim rukavima, zatvorene cipele

Zaštitite kožu od prašenja i prskanja npr. kod rada sa lakovima i sa lužinama.

Zaštitne naočare

Oči su veoma osetljive i moraju stoga dobro biti zaštićene. Nosite zaštitne naočare prilikom obavljanja radova sa nagrizajućim proizvodima, kao što su sredstvo za čišćenje rerne ili odvoda ili kod radova sa lužinama.

Zaštitne rukavice

Ruke su posebno izložene opasnosti. Zaštitite ih sa zaštitnim rukavicama, npr. kod upotrebe nagrizajućih proizvoda, kao što su sredstvo za čišćenje rerne ili odvoda ili kod radova sa lužinama.

Tipična lična zaštitna oprema

Zaštitne naočare

Schutzbrille
Lunettes de protection
Occhiali di protezione

Zaštitna maska

Schutzmaske
Masque de protection
Maschera protettiva

Zaštitne rukavice

Schutzhandschuhe
Gants de protection
Guanti protettivi

CHEMINFO.ch

Kampanja o odgovornom rukovanju sa hemijskim proizvodima u svakodnevici.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Bundesamt für Gesundheit BAG

Eidgenössische Koordinationskommission für Arbeitssicherheit EKAS

Staatssekretariat für Wirtschaft SECO

Bundesamt für Umwelt BAFU

Bundesamt für Landwirtschaft BLW

ASA | SVV

Schweizerischer Versicherungsverband
Association Suisse d'Assurances
Associazione Svizzera d'Assicurazioni

CHEMINFO.ch

Pregled Znakovi opasnosti

PAŽNJA OPASNO

Može iritirati kožu, izazvati alergije ili lišajeve, prouzrokovati pospanost. Može i nakon samo jednog kontakta izazvati trovanje. Može oštetiti ozonski sloj.

Izbegavati kontakt sa kožom. Upotrebljavati samo potrebnu količinu. Nakon upotrebe pažljivo zatvoriti.

Tablete za mašinu za pranje posuda, Sredstva za čišćenje, Sredstvo za dezinfekciju i beljenje

Tipična svojstva (pogledaj ukazivanja na etiketi proizvoda)

Mere (pogledaj upute o bezbednosti na etiketi proizvoda)

Primerci proizvoda

VEOMA LAKO ZAPALJIVO

Može se zapaliti prilikom kontakta sa plamenom ili varnicom, kod udaranja, trenja, kontakta sa vazduhom ili vodom. Može isto da se zapali bez stranog delovanja u slučaju pogrešnog skladištenja.

Izbegavati zapaljiva sredstva. Držati spremna podesna sredstva za gašenje. Obratiti pažnju na temperaturu skladištenja. Nakon upotrebe pažljivo zatvoriti.

Upaljači za roštilj, ulja za lampu, sprej doze, rastvarači

OKSIDIRAJUĆA SUPSTANCA

Može prouzrokovati ili ubrzati nastajanje požara. Prilikom požara oslobađa kiseonik, gašenje stoga moguće samo sa specijalnim sredstvima. Gašenje plamena nije moguće.

Držati uvek na rastojanju od zapaljivih materijala. Držati spremne podesne preparate za gašenje. Nakon upotrebe pažljivo zatvoriti.

Vodonik-peroksid, sredstvo za beljenje

EKSPLOZIVNO

Može eksplodirati u slučaju kontakta sa plamenom ili varnicom, nakon udaranja, trenja ili zagrevanja. Može u slučaju pogrešnog skladištenja i bez stranog delovanja dovesti do eksplozije.

Primenjivati samo od strane stručnjaka ili obučenog osoblja. Kod skladištenja i primene voditi računa o visini okolne temperature. Nakon upotrebe pažljivo zatvoriti.

Nitroglicerina

GAS POD PRITISKOM

Sadrži zgusnute, ukapljene ili rastvorene gasove. Gasovi bez mirisa i nevidljivi gasovi mogu neprimetno da se oslobode. Posude sa zgusnutim gasovima mogu puknuti zbog vrućine ili izobličjenja.

Zaštititi od sunca, držati na dobro provetrenom mestu (ne u podrumu!). Nakon upotrebe pažljivo zatvoriti.

Boce napunjene propanom ili butanom, CO₂-boce za pripremljanje soda vode

OPASNO ZA POVRŠINSKE VODE

Može oštetiti već u niskim koncentracijama akutno ili zbog dugotrajnog dejstva ribe, vodene insekte i vodene biljke.

Poštovati upozorenja o opasnosti ibezbednosti koji se nalaze na etiketi, kao i slediti uputstvo za upotrebu i doziranje. Prozvine koji se više ne koriste ili delimično prazne ambalaže vratiti nazad u prodajno mesto ili odlagati kao posebni otpad.

Sredstvo za otklanjanje plesni, sprej protiv insekata, sredstvo protiv hemikalija u bazenu, motorna ulja

NAGRIZAJUĆE

Može izazvati teške povrede nagrizanja kože i oči. Može rastvoriti određene materijale (npr. tekstil). Štetno je za životinje, biljke i sve vrste organskog materijala.

Prilikom rukovanja uvek nositi rukavice i zaštitne naočare. Nakon upotrebe pažljivo zatvoriti.

Sredstvo za čišćenje rerne, sredstvo za otklanjanje kamenca, sredstvo za čišćenje odvoda, jaki deterđenti, koncentracije za čišćenje

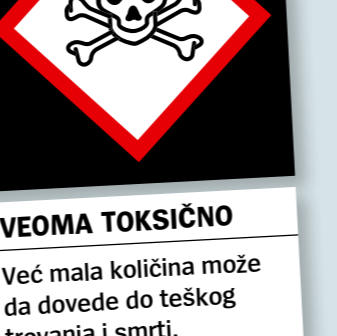

ŠETNO ZA ZDRAVLJE

Može oštetiti određene organe. Može dovesti do neposrednog i trajnog oštećenja zdravlja, nastanka raka, oštetiti genetski materijal, plodnost ili razvoj. U slučaju prodiranja u disajne puteve može dovesti do smrti.

Nikada ne gutati, izbegavati sve nepotrebne kontakte, imati u vidu trajna oštećenja. Nakon upotrebe pažljivo zatvoriti.

Benzin, metanol, lakovi, upaljač za roštilj, ulje za lampu, određena eterična ulja

VEOMA TOKSIČNO

Već mala količina može da dovede do teškog trovanja i smrti.

Koristiti uz najveću opreznost. Nositi odgovarajuću zaštitnu odeću kao što su rukavice i maska. Isključiti opasnost za neučesnike. Nakon upotrebe pažljivo zatvoriti.

Otrov za miševe i pacove

Prva pomoć

U slučaju nezgoda sa hemijskim proizvodima

24-časovni broj službe hitne pomoći 145
Za manje hitne slučajeve birajte 044 251 66 66
Na internetu www.toxi.ch

➔ Nakon gutanja

- Odmah pozvati broj službe hitne pomoći 145
- Ne izazivati povraćanje i ne uzimati nikakvu tečnost bez lekarske upute (Tel. 145 ili kućni lekar)

➔ Nakon udisanja

- Lice izvesti na svež vazduh; Oprez kod zatvorenih prostorija, silosa i jama. Spasilac ne sme biti doveden u opasnost.
- Umiriti pacijenta.

➔ Nakon kontakta sa kožom

- Brzo skinuti ovlaženu odeću
- Pogodne delove kože dobro oprati pod tekućom vodom
- Kožu koja nije nagrižena temeljno očistiti vodom i sapunom

➔ Nakon prskanja u oči

- Oko odmah najmanje 10 minuta prati pod tekućom vodom; pri tome dobro otvoriti očne kapke.

➔ U slučaju gubitka svesti

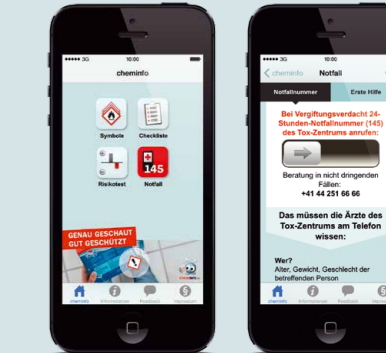
- Lice u nesvesti položiti na stranu, glavu pognuti nadole
- Uvek pozvati lekarsku pomoć
- Ne davati tečnost za piće
- Ne nateravati na povraćanje

➔ Prestanak disanja i cirkulacije krvotoka

- 144 alarmirati hitnu medicinsku pomoć
- Po potrebi otkloniti strana tela iz usta i grla (zubnu pretezu, ostatke tableta, sadržaj kod povraćanja)
- Olabaviti odeću koja steže
- U slučaju prestanka disanja: Sprovesti veštačko disanje na najbolje poznati način (Pažnja: u slučaju trovanja cijanovodičnom kiselinom [miris gorkog badema] opasno je za pomagača veštačko disanje usta na usta)
- U slučaju prestanka rada srca: Masaža srca od strane uvežbanih pomagača ili stručnjaka

Korisni pomagač za usput: mobilni App

Besplatni App sadrži sve što trebamo znati o novim znacima opasnosti i o rukovanju sa hemijskim proizvodima. Pored objašnjenja znakova, App daje informacije o pravilnom ponašanju u hitnom slučaju - uključujući i Buttons za direktno biranje broja službe hitne pomoći 145 (Tox-Centar).

Besplatan download u App-Store (Android i Apple): Novi App cheminfo sa direktnom funkcijom poziva hitne službe 145 na nemačkom, francuskom i italijanskom jeziku.

Impressum

Bundesamt für Gesundheit BAG (Savezni zavod za zdravstvo)
Izdavač: Bundesamt für Gesundheit BAG (Savezni zavod za zdravstvo)
U okviru zajedničke GHS-partnerske kampanje o odgovornom rukovanju sa hemijskim proizvodima u svakodnevnici: BAG, EKAS, SECO, BAFU, BLW und SVV (Švajcarsko osiguravajuće društvo).
Datum objavljivanja: Decembar 2014. godine

Ova brošura se štampa na nemačkom, francuskom, italijanskom, engleskom, španskom, portugalskom, turskom, albanskom, srpskom (latinica) i tamilskom jeziku. Dodatne primerke ove brošure mogu se besplatno naručiti kod:
BBL, Verkauf Bundespublikationen, CH-3003 Bern
E-Mail: verkauf.zivil@bbl.admin.ch
www.bundespublikationen.admin.ch
BBL-Broj narudžbe: 311.784.ser
BAG-Izdavački broj: 2014-VS-05 10'000ser

www.bag.admin.ch
www.bag.admin.ch

CHEMINFO.ch